

Skaidrojums par Ministru kabineta 2005. gada 15. februāra noteikumu Nr. 130 “Noteikumi par valodu lietošanu informācijā” piemērošanu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas jomā

Ministru kabineta 2005. gada 15. februāra noteikumu Nr. 130 “Noteikumi par valodu lietošanu informācijā”¹ (turpmāk – MK noteikumi) noteic gadījumus, kad publiskā informācijā

- līdztekus valsts valodai var lietot svešvalodu (2. un 2.¹ punkts) un
- publisku informāciju var sniegt svešvalodā (3. punkts).

Līdztekus valsts valodai var lietot svešvalodu, sniedzot publisku informāciju sabiedrībai pieejamās vietās, ja šī informācija ir saistīta ar starptautisko tūrismu.

Tomēr šis izņēmums iztulkojams šauri, ņemot vērā valsts valodas lietošanas pamatprincipu. Publiskajai informācijai jābūt pamatoti saistītai ar konkrēto izņēmumu, jo pretējā gadījumā visā Latvijas teritorijā līdztekus valsts valodai būtu pieļaujama svešvalodu lietošana, tādējādi mazinot latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas lomu. Šāda tiesību normu interpretācija būtu pretēja gan Latvijas Republikas Satversmei, gan Valsts valodas likuma mērķim. Līdz ar to izņēmuma gadījums *starptautiskais tūrisms* attiecināms uz informāciju, kas izvietota tādos starptautiskos tūrisma infrastruktūras objektos kā starptautiskā lidosta, Centrālā stacija un starptautiskā autoosta, kā arī norādēs pilsētvidē, kas objektīvi palīdz tūristiem no ārvalstīm orientēties pilsētā.

Līdztekus valsts valodai var lietot kādu no Eiropas Savienības oficiālajām valodām (turpmāk – ES valoda), sniedzot publisku informāciju sabiedrībai pieejamās vietās, ja šī **informācija ir saistīta ar sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšanu**, ieceļojot un izeļojot no Latvijas vai nodrošinot nokļūšanu starptautiska mēroga transporta infrastruktūras objektā vai no tā.

Piemēram, informāciju kādā no ES valodām līdztekus valsts valodai var sniegt:

- sabiedriskajā transportā, kas pārvadā pasažierus uz un no starptautiskās lidostas “Rīga”, Rīgas Centrālās dzelzceļa stacijas (Centrālā stacija “Rīga”), Rīgas pasažieru ostas un Rīgas Starptautiskās autoostas;
- gadījumos, kad sabiedriskais transports veic starptautiskos pārvadājumus un šķērso Latvijas robežu;
- gan pašā sabiedriskajā transportā, gan pieturvietās, kur attiecīgā maršruta transports kursē. Minētais attiecināms gan uz sabiedrisko transportu Rīgā, gan reģionos, ja vien tiek izpildīts nosacījums, ka tiek nodrošināta nokļūšana kādā no starptautiska mēroga transporta infrastruktūras objektiem vai no tā.

Sabiedriskā transporta pakalpojuma sniedzējam, izmantojot tiesības informāciju līdztekus valsts valodai sniegt arī kādā no ES valodām, jāvērtē:

- vai konkrētajā maršrutā tas ir nepieciešams;

---

¹ Šie noteikumi ir attiecināmi uz:

- 1) valsts un pašvaldību iestādēm,
- 2) tiesas un tiesu sistēmai piederīgām iestādēm,
- 3) valsts un pašvaldību uzņēmumiem un uzņēmējiesabiedrībām, kurās lielākā kapitāla daļa pieder valstij vai pašvaldībai,
- 4) privātām iestādēm, organizācijām, uzņēmumiem (uzņēmējiesabiedrībām), kā arī pašnodarbinātām personām, kuras, pamatojoties uz likumu vai citu normatīvo aktu, veic noteiktas publiskas funkcijas, ja informācijas sniegšana saistīta ar attiecīgo funkciju izpildi.

- vai tas ir samērīgi, ņemot vērā valsts valodas prioritāti un nepieciešamību to aizsargāt.

Piemēram, nebūtu samērīgi sniegt informāciju kādā no ES valodām līdztekus latviešu valodai konkrētā maršruta katrā pieturvietā, neskatoties uz to, ka šim maršrutam pieturvieta ir kādā no starptautiska mēroga transporta infrastruktūras objektiem. Būtu jāvērtē, vai nav pietiekami, ka informācija tiek sniegta konkrētā maršruta pieturvietās ar lielāko tūristu plūsmu (piemēram, Rīgas Centrālajā dzelzceļa stacijā un Siguldas dzelzceļa stacijā).

Sabiedriskajā transportā līdztekus latviešu valodai pēc pieturvietu nosaukumiem pieļaujams atskaņot informāciju kādā no ES valodām par:

- sabiedriskā transporta virzieni;
- starptautiska mēroga transporta infrastruktūras objektiem;
- sabiedriskā transporta termina tulkojumu (netulkojot pieturvietu nosaukumus).

! Arī šajos gadījumos sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējam jāvērtē, vai tas ir nepieciešams un vai tas ir samērīgi. Atskaņojot informāciju, jāraugās, lai svešvalodā sniegtā informācija nepārsniedz to informācijas daudzumu, kas tiek sniegta latviešu valodā.

Piemēram, atskaņot informāciju kādā no ES valodām līdztekus valsts valodai būtu pieļaujams tajās pieturvietās, kur ir liela tūristu plūsma un kas atrodas starptautiska mēroga transporta infrastruktūras objektā vai tā tuvumā. Primāri priekšroka būtu dodama informācijas sniegšanai, izmantojot kvadrātkodus vai norādes uz tablo.

Papildus ir pieļaujams izvietot minēto informāciju rakstiski kādā no ES valodām līdztekus latviešu valodai, piemēram, informatīvos plakātos, maršrutu sarakstos, tablo u. tml.

Ja līdztekus valsts valodai informācijā lietota arī svešvaloda, tekstam valsts valodā ierādāma galvenā vieta, un formas vai satura ziņā tas nedrīkst būt mazāks vai šaurāks par tekstu svešvalodā².

Sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšana sevī ietver arī informācijas sniegšanu par sabiedriskā transporta pakalpojuma pieejamību pakalpojuma sniedzēja klientu centros, tīmekļvietnēs, biļešu automātos. Publisku informāciju svešvalodā var sniegt arī prospektos, biļetenos, katalogos un citos materiālos (piemēram, brošūrās, bukletos, vienlapēs).

! Šādus materiālus svešvalodā fiziskajām vai juridiskajām personām var nosūtīt vai izsniegt tikai pēc to pieprasījuma. Par šādas informācijas pieejamību var informēt, izmantojot vizuālus paņēmienus, piemēram, konkrētas valsts karodziņu, valodas kodu vai īsu informatīvu tekstu.

! Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēji tiek aicināti galvenokārt orientēties uz informācijas sniegšanu mobilajās lietotnēs, tīmekļvietnēs vai izmantojot kvadrātkodus.

! Pirms informācijas sniegšanas svešvalodā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēji tiek aicināti vērsties Valsts valodas centrā, lai konsultētos, vai iecerētais informācijas sniegšanas veids ir atbilstošs normatīvo aktu prasībām, vienlaikus nodrošinot arī valsts valodas aizsardzību.

---

² Valsts valodas likuma 21. panta septītā daļa.